

KIADÓ HIVATAL:
Sikes Antal könyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitási díjban egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vésztnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. — kr
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSEG.
Beliczey-ut. 15. szám
hova a lap szerelmi kor-
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Katasztrófák.

Valahányszor egy olyan katasztrófa törté-
nik, mely valakinek, vagy kapcsolatosan töb-
beknek vagyoni szerencsétlenségét jelenti: min-
denkor megdöbbenés fog el bennünket s ön-
kértelen kérdjük mi lesz ebből? Helyén való
kérdés ez, mert nem csak az lesz belőle,
hogy egy család tönkre jut, sokszor jó hely-
zetből szerencsétlen állapotba kerül; de mert
a katasztrófák rendszeren másokat is érintenek
azok előidézőin kívül: ezek csalódván, saját
kárukon okulván, jó szívűségükért lakolván:
szaporítani fogják azoknak már eléggé nagy
számát, kik magukba zárkóztak és nem haj-
landók többé valakiért valami csekélyebb ál-
dozatot is hozni. Az lesz belőle, hogy tekin-
tetlen azon szerencsétlen körülményre, hogy
a katasztrófák nem csak véletlen s előre nem
látott valaminek következményei, nem csak a
hibás számításnak eredményei, de épen a tul-
merészen számító, lehető következményekkel
keveset törődő jellemnek, kevés lelkiismeretes-
ségnek és sok könnyelműségnek alapján 'épül-
nek vagy kifejlődnek: az emberbaráti érzelme-
ket megtámadják, lerombolják.

Ellenséget fog, sejtteni mindenki abban, ki
őt a napjainkban nagyon elhatalmasodott ke-
zességre kéri s még az igazán jó szándékú s
jó hiszemű egyén is pirulva kér fel valakit
valódi szükségében segítségére.

De ez még nem minden. Köznépünk már
mostan is gyanakodó az értelmiséggel szem-
ben. Nagyon élénken él az emlékezetében úgy
ama szerencsétlen népbanknak összeomlása,
mint az árvák és özvegyek pénzének elsikasz-
tása és annyi más kisebb fajta katasztrófák
melyeknél obscurus úri emberek voltak a fő
tényezők, hogy egyáltalán nem lehet csodálni
ha az úri osztály bizonyos tekintetben hitelét
veszti és bizalmatlansággal találkozik azok-
nál, kiket vezetnie szükséges.

Közéletünkben észlelhetők ennek szomorú
következményei.

Panaszkodik pap, tanító, jegyző, ügyvéd
orvos és más, hogy a nép gyanakodó, bizal-
matlan, semmi féle haladásra nem sarkalható,
semmi féle áldásos eszmének, vállalkozásnak
meg nem nyerhető, mert fél, hogy zsebére
spekulálnak s beakarják hálózni. Innen van
azután, hogy nincs egy életre való vállalat,
hová az értelmiséget nagyobb lelkesedéssel
követné a köznép tehetősége, vagy anyagilag
támogatna valamely jóra való ügyet. Bizalmat-
lansága közönyössé teszi; még szerenese, ha
nem esküdt ellensége minden az értelmiségtől
jövő dolognak.

Szerencsétlenség ez annál is inkább, mert
a naponként előforduló vagyoni katasztrófák
igazolni látszanak a nép bizalmatlanságát és
mintegy feljogosítják abban való maradásra.

Isten őrizzen még egy inséges esztendő-
től, melylyel katasztrófák serege zudulna fe-
jünkre: ebben a mostani inségben; pedig

vigyázók legyünk, hogy mindenki az ő sa-
ját házatól tartsa távol a vagyoni rom-
lást.

Jó megfontolással kell számot vetni jó-
vedelmünk és kiadásainkat illetőleg; megfon-
tolással állani kezesnek még a látszólag megbiz-
ható viszonyoknál is; tudnunk kell, hogy csak
ideiglen valók vagyunk: élet, egészség gyor-
san eltűnő kincs, s a könnyűületnek egy
pillanata sok fejtörést és álmatlan éjszakát
szerezhet némelyünknek. Szomorú időket élünk,
mikor azt kell tanítani, hogy óvakodjunk fele-
barátainktól!

Tapasztalás bizonyítja, hogy nálunk a ka-
tasztrófák nagyon közel állók s végtelen bo-
nyodalmakat idézhetnek elő. Népünk nagyrésze
belemerült a földvásárlás hinárjába nem élvez
semmi jólétet, csak töri magát nyakra före a
földvétel után s egy rossz esztendő nyomorba
döntheti.

De ha ezt ki is lehet heverni: ám az er-
kölcsei kár, mely sok szédülésnek nyomán
terem és sok becsületes szívet keserű csaló-
dással tölt be a jövő nemzedéket is megbé-
nitja és jellemét sajnálatos módon átalakítja.
Gyanakodás, bizalmatlanság minden felé: ez
a jövő képe; az együtt működésnek, harmo-
nikus haladásnak örök akadálya. A mások
bizalmával való visszaélés megboszulja magát
legjobban az ártatlanokon.

Katasztrófákkal teljes a léghkör: legyünk
éberek!

K. L.

Védekezés a szárazság ellen.

II.

(Folyt. és vége.)

A mint a talaj vízfoghatóságának szabá-
lyozásával növelhetjük annak vízkészletét, ép-
pen úgy a talaj *vízszívó képességének* szabályo-
zásával lassíthatjuk a víz elpárolgását. A ta-
laj képessége abban áll, hogy az al-
sőbb rétegek vizét ha képes a felsőbbekbe
vezetni, a melynek foka a hajcsövesség fi-
nomságától függ. Ha a hajcsövesség egészen
a talajfelületig helyre van állva, akkor a fe-
lületről elpárolgó víz az alsóbb rétegekből
pótoltatik, minek következtében az ily talaj
gyorsabban is szárad. Az összeüledett tala-
jon a hajcsövesség egészen a talaj felületig hely-
reáll, s ezért van az, hogy a gabonafélékkel
bevetett talaj mindig szárazabb mint pl. a
hüvelyesekkel bevetett, mert ez utóbbiak alatt
a talaj nem ülededik össze oly nagy mérvben,
tehát a kiszáradás is kisebbfokú. A talaj ka-
pillaritását legnagyobb mértékben módosítjuk
a műveléssel, fogasolással, kapálással csök-
kentjük, hengerezéssel növeljük azt.

Sok gazda még ma is azon meggyőző-
désben él, hogy a hengerezéssel a talaj vizét
konzerválja, holott éppen az ellenkezőjét idézi
vele elő; mert habár igaz, hogy a hengere-
zett talaj felülete hosszabb ideig marad ned-
ves állapotban, mint a fogasolt vagy nem
hengerezett talajé, de viszont hamarabb is
szárad ki azon talajrétegben, melyben a nö-
vénygyökérzet zöme elterjedve van. Ennek
pedig természetes magyarázata az, hogy a
hengerezés által a talajt összenyomjuk s fo-

kozzuk a kapillaritását, mi által talajunk több
vizet párologtat el mint ellenkező esetben. A
kapálás, boronálás által a talaj legfelsőbb
rétegének hajcsövességét megszüntetjük, mely
okból az kiszárad, de ezen felső kiszáradt ré-
teg, mintegy védőtakaróul szolgál az alsó réteg-
nek s nem engedi azt még tovább kiszá-
radni. Tudvalevő, hogy a talaj elpárolgása
legélénkebb annak felületén, nagyon természe-
tes tehát, hogy ha ezen felső réteget fogaso-
lás vagy kapálás által fellazítjuk, megszüntet-
ve a kapillaritást, az alatta levő réteg kiszá-
radása sokkal lassabb lesz, mint pl. az össze-
üledett vagy a lehengerezett talajé.

A hengerezés tehát előmozdítja a talaj
kiszáradását, viszont a felső réteg fellazítása
csökkenti azt, miért is minden oly esetben, mi-
dön a talaj kiszáradását lassítani akarjuk, fo-
gasolattunk vagy kapáltatunk kell.

Ez okból ajánlatos tavasszal (egyes ese-
tektől eltekintve) az őszi vetéseket megfoga-
soltatni, a lehengerezett tavaszi vetéseket pe-
dig a kikelés után szintén ajánlatos megboro-
náltatni. A felfagyott őszi vetések lehengere-
zendők ugyan, de a mint a vetés kellőleg
megerősödött felfogasolandók. Egyáltalán min-
dig szem előtt tartandó elve legyen a gaz-
dának, hogy a bevetett talaj felülete porhanyó
legyen, a talaj a vizet az alsóbb rétegekből
oda ne vezesse. A gabonaféléknél ez a foga-
solással, a kapás növényeknél a kapálás által
érthető el.

Kapa és borona nagyon hathatós fegyver a
szárazság elleni küzdelemben.

A talaj kiszáradására nagy befolyást gy-
akorol továbbá a talaj felületének nagy-
sága.

Minél nagyobb a felület, annál gyorsab-
ban szárad a talaj. A gyakorlatban csakis a
töltőgetéssel nagyobbítjuk a talaj felületé szá-
mottevő mértékben, miért is ez által a talaj
kiszáradását jelentékenyen előmozdítjuk. A töl-
tőgetésnek főczélja, hogy a töltőgetéssel betar-
kolt szárrész gyökereket vagy oldalhajtásokat
hajtson, hogy ez által egyrészt szilárdabb ál-
lást nyerjen, másrészt a termés fokoztassék.
Bebizonyított tény, hogy ha a tengeri alá a
talaj őszszel elég mélyen megszántatott, nem
kell attól tartani, hogy a szél a tengeri töve-
ket sima művelése mellett kidönti. A tengeri
feltöltőgetés tehát csak akkor volna indokolt,
ha ez által a termés fokoztatnék. Oly vidéke-
ken, ahol csapadékban nincs hiány, a töltőge-
tés nem eshetik kifogás alá, mert a föld alá
kerülő bütyökből fejlődő gyökerek a talaj leg-
felső, legtöbb tápanyagot tartalmazó rétegében
terülnek szét s így a növény bővebben táplál-
tatik. Száraz klíma alatt azonban a gyökerek
igen hamar beszüntetik életműködésüket, mert
az a réteg melyben szétterülnek, gyorsan kiszá-
rad. A gyakorlat minálunk ismételtén beiga-
zolta ezen állítás helyességét.

Egészen másképpen áll a dolog a burgo-
nyánál; ennél csakis nagyon laza talajban
mellőzhető a töltőgetés a hol a gumókat 20
ctm. mélyre lehet ültetni, egyéb talajokban a
a termés sima művelésnél jelentékenyen keve-
sebb lesz, mert a burgonyagumók a földdel
takart szárrész oldalhajtásain fejlődnek.

A talaj kiszáradását a gazda tehát jelen-
tekenyen lassíthatja a talaj okszerű művelésével.

A talaj kiszáradására befolyással van még
azon körülmény is, hogy mily növénynevel
s mily sűrűn van az bevetve. Egy és ugyan-
azon növény annál nagyobb mérvben szárítja
a talajt, minél több növény van ugyanoly
nagyságu területen, vagyis minél sűrűbb a

vetés mert a növények sok vizet párologtatván el, ez által a talaj nagyobb vagy kisebbfokú kiszáradását lényegesen befolyásolják. Az elővetemény helyes megválasztás tehát bizonyos mértékig szintén védelmet nyújt a szárazság ellen; ez természetesen csakis az ősziéknél veendő figyelembe.

De nem csak az elővetemény, hanem a termelő növényfeleségnek hely megválasztásával is védekezhetünk bizonyos mértékig. Minél inkább száradásra hajló valamely talaj, annál szükségesebb leendő termelésére korán erőfeleségeket választani, mert ezek termése csekélyebb fokú vízszükségletük miatt biztosabb.

Embortelen közöny.

Az oroszlan borzalmas orditással rohan a kölykeit megtámadó ellenségre, az állatoknak minden faja legkisebbtől-legnagyobbik fenyegető álláspontot foglalt el kicsinyei oltalmazására s sokszor élete veszélyeztetésével harcol fiaitért. Míg a piczinyek tehetetlenek, az alatt bámulatos gondozásban részesítik őket. Meleg lakást készítenek számukra, fáradhatlanul gyűjtik az eleséget, testük melegével óvják a hidegtől, gondoskodnak a fekhely tisztaságáról egészen addig míg azok saját erejükből megélni, magukat védeni és fentartani nem tudják. Mindezt pedig az ösztönükben lakozó szeretetből teszik. Nem akarok ember és állat közt párhuzamot vonni, hiszen mi emberek már teremésünknél fogva is nagyon elütünk az állatoktól; de tárgyam természetéből kifolyólag nem alhattam meg, hogy példát ne hozzak föl azok számára, kik gyermekeik gondozását ápolását úgy szólva semmire sem becsülik, minél fogva alább valók a fene vadaknál.

Szomoruan tapasztaljuk ugyanis, hogy újabb időben valóságos aratást visz végbe a halál angyala a kis gyermekek közt. Majd mindennap haljuk a kis harang síró hangját, sűrűn találkozunk kis koporsót kísérő gyászmenettel, gyakran látjuk a kesergő anyákat kivonulni a frishantolási sír domb megkoszoruzására, mindezen jelenetek azt juttatják eszünkbe, hogy most határozott bimbo hullás van. Stényleg nincs is máskép. A statisztika megdöbbentő gyermek halálozást tüntet föl évenként. Főképen pedig a diphteritis az a rémitő nyavalya, mely az ártatlanokat nagy számban söpri.

Nem mulik év, hogy sok családnak összes gyermekeit ki ne irtsa. Nála nincs kivétel, a hová beveszi magát, nehezen lehet tőle szabadulni. Főlépése azonban kétféle: egyik enyhébb indulatu másik föltétlenül halált hozó. Az első esetben kellő óvatosság, azaz: idejében való orvosi segítség és a rendelőknek szorgalmas betartása még megmenti a kis szenvedőt az életnek; de rossz indulatu megbetegedésből csak ritkán épül föl a gyermek. Egyébként nem célozom e fertelmes betegség ismertetésével foglalkozni, hiszen az orvosi tudományhoz tartozik; azonban orvosi vélemény meghalgtása után főlemlitem azért, hogy némely szülők mulasztásainak tárgyalásánál legyen mire támaszkodnom.

A mint mondtam, legtöbb gyermeket a diphteritis betegség pusztít el. Ezt fölhívom a törvényhozás is és szigorú paragrafust állított föl azon szülők számára, a kik a diphteritisben megbetegedett gyermeknek idejében való gyógykezelését elmulasztják.

Ámde a gyermekük megmaradásával édes keveset gondoló szülők, mellözve szülői szent hivatásukat, áthágyva a törvény jóakaratu rendelkezését: csupán a büntetéstől való félelem miatt a legutolsó esetben hívják az iszonyu szenvedéstől elkinozott gyermekhez az orvost s akkor sem azt kérdik, hogy mikép lehetne megmenteni,

hanem azt, hogy, sokba kerül-e az orvososság?

Némely szülők pedig képesek a beteg gyermekkel egy ágyba fektetni az egészségest is, holott a diphteritisz betegségben minden egészséges gyermeket el kellene a háztól távoztatni, mert ez a betegség a legragályosabbak közé tartozik.

Egy helybeli családnak hat gyermekét pusztította el a diphteritisz. Mikor az ötödiket kísérték ki a temetőbe, a legnagyobb a fejfát tartotta azon kocsin, melyen a koporsót vitték. Azon kérdésre, hogy; miért ültetik oda azt az egészséges fiút, az apa így felelt: „mi köze hozzá, a fiu az enyém, ha Isten akarja megmarad, hanem, akkor úgyis megmarad”. Az apának utolsó szava be is teljesült, mert alig tértek vissza a temetőből, az utolsó fiu is beteg lett s pár nap múlva csak a fejfa jelzé nevével.

És hány eset fordul elő, hogy megmenthető gyermekeket egész szívtelenül dobnak maratalekául a halálnak csupán költség kimelésből, gondatlan együtt lakásból, jósasszonyi kuruzslásból s legtöbbször pedig vallási elfogultságból.

Akárhány ezülvő van olyan, a ki malacza megbetegedése alkalmával éjszaka órákig strázsál az állatorvos kapuja előtt s mihelyt a sórá kerül, lóhalálába viszi az orvost és orvoságot, csak hogy a malacz életét megmenthesse.

Nem ritka azok száma is, a kik a receptet csupán lebélyegzés végett viszik a patikába; de orvosra egy forintot az összes veszélyben forgó gyermekekért ki nem adnának. Hiába, a gazdagság utáni vágy sokaknál mai időben elnyom minden szív nemességet, megbénítja a valódi szülői érzelmeket s emberi méltóságából és Istentől rendelt hivatásából kivetkőzött nullává alakítja az embereket. Mások pedig színlelt vallási képmutatással főházkodnak segítségért Istenhez, mert tudják, hogy az pénzbe nem kerül, s e hiltöbbször képesek szenvedő gyermekük mellett tétlenül addig maradni, míg az ki nem adja lelkét. Nem akarom sérteni senki vallásos meggyőződését, de azt mondja a példabeszéd: „segíts magadon, s Isten is megsegít.” Hogy példával éljek, azt hiszem nem akad senki, aki veszélyben forgó jószágának kiszabadítására ne siessen. Miért nem vár ez esetben is arra, hogy az Isten a veszélyből kimentse, Igenis, Isten megsegít, óltalmaz a veszélytől megment akkor, ha mi a számunkra adott eszközökkel élünk vagyis azokat használjuk.

Más különben pedig a vétkes mulasztásért és rossz nevelésért számon kéri azon gyermekeket kiket fukarságunk árán idő előtt sirba taszítottunk.

Megtörténik azonban, hogy a legnagyobb gondozással sem lehet az életnek megtartani a kisedet s ilyenkor vád nem érheti a szülőket, mert ezt a megbetegedést makacs természetű és a rohamos terjedése okozta. De mikor idő van és ezt elmulasztjuk, az már embortelen közönyre, s szívtelenségre mutat.

Ha népünk alsóbb rétege ebben a betegségben úgy ápolná gyermekeit mint a művelt osztály, bizonyosan nem hervadna el annyi ezer és ezer magzat idő előtt. Ha az állatok példás gondviselését szívökre vennék az elfásult szívű szülők, bizonyosan többre becsülnék az Isten adta magzatot.

Gondoljuk meg tehát, hogy a gyermek Isten ajándéka, kiről egykor számolni tartozunk!

Siculus.

Alispáni jelentés szeptember körél.

A Békés-csanádi vasút építő vállalkozói ellen a vasut által érintett birtokok közül többen azon panaszt emelték, hogy a vasut céljaira kisajátított földeket árát még most sem fizették ki. Jóllehet a megye által a vasut építés segélyezésére megajánlott. 400,000 fiból e követelések biztosítására mintegy 19,000 ft. vissza tartatott, mely összeg jelenleg törvényhatósági letéti kezelés alatt áll, megis szükségosnek tartottam a vasuti igazgatóságot figyelmeztetni kötelmei teljesítésére! végül főispán ur megkeresésére a követelések össze is irattak, s e tárgyban e hó 17-ének d. u. jára a vasut igazgatóság gyűlésre hivatott egybe.

A törvényhatósági távbeszélő építésének ügye teljesen előkészített, s az építés a mkir: kereskedelemügyi miniszter urnak értesítése szerint a napokban foganatba vétetik. A hálózat a megye minden községére kiterjed, Gyuláról indul ki, és két ágra oszlik szét, melyek egyike a megye déli másik északi részét öleli fel. A hálózat kettős vezetékkel építetik ki, hogy a hang teljesen tiszta legyen. A telefonnak eddig 131 kötelezett előfizetője van, kik községek szerint a következőképen oszlanak meg: Gyulán van 24 előfizető, Csabán 8, Kigyóson 3, Békésen 7, Mező-Berényben 5, Körös-Tarcsán 3, Gyomán 5, Endrődön 1, Szeghalmon 6, Körös-Ladányban 4, Fűzes-Gyarmaton 5, Vésztőn 1, Szarvason 11, Kondoroson 2, Ücsödön 2, Szent-Andráson 3, Orosbázán 5, Szénáson 7, Szt-Tornyan 2, P. Szt-Tornyan 3, Földváron 3, Tót-Komlóson 4, Sámsonban 3, Csorváson 3, Bánfalván 3, Dobozen 2, Kétegyháza 3 és Gyula-Váriban 3. A megye által szállítani kötelezett oszlopokat a közgazgatási bizottság jóváhagyása mellett árlejtés útján szereztte be a Braun-Czinczár és Lövy Albert, ez ajánlatra egyesült cégekkel kerek számban 13,000 ft-ért. Az oszlopok többre kerültek mint előirányozva volt, egyrészt mert sokkal több 8 méteres oszlop beszerzése lett előírva, mint kezdetben teleztetett másrészt, mert a szükséges oszlopok száma és méretei többszöri stúrgetéseim daczára oly későn közöltettek velem az építést teljesítő posta igazgatóság által, hogy a beszerzés a nyárra maradt, midőn az oszlopok ára már emelkedett. A vezetékek árában is van némi emelkedés, mert a vezetékek eleinte csak egyes huzatra lettek tervezve s a költségek a miniszterium által így irányoztatottak elő, később azonban, hogy a hang s a kiszolgálás biztosabb legyen kettős vezeték iratott elő. Az itt jelzett körülmények folytán a telefon építésnél a megyének az előirányoztnál a közuti alapból mintegy 1000—1200 ft. több kiadása leendő, minok kérem tudomásul vételét és engedélyezését.

IV. Földmívelésügy.

Az idei gazdasági év igen kedvezőtlennek mondható. A gabona termést a hesseni légy s részben a szárazság, a kukoricza és takarmány termését a szárazság rontotta meg. Az idei nyár rendkívül száraz és meleg napokkal folyt le. A száraz április után május 14-én és 15-n, valamint 20-án 26-án voltak a megye területén pásztság esők, de épen mivel csupán helyi, s rövid tartamu esők voltak a kiszáradt földnek vajmi keveset használtak. Junius Julius hónapok, valamint Augusztus első fele aztán mondhatni egészen szárazak voltak égető hőséggel, mely a vegetatio fejlődését meggátolta, s ez abnormis idő járás káros hatása erősen nyilvánult az idei termés kedvezőtlen voltában.

A buza vetésekben már az ősszel erősen pusztított a hesseni légy, mely miatt sok vetés lett a tavasz végével kiszántva, s egyéb terménynyel után vetve. De a hesseni légynek nemcsak az ősi hanem a tavaszi rajzára is sok kárt tett a vetésekben, melyeket már nem lehetett kiszántani, s meg kellett elégedni a megromsolt terméssel. Ily behatások alatt az idei buzatermés, bár minőségileg igen jó lett, mennyiségileg nagyon kevésé kielégítő. A hesseni légy pusztításainak elejét veendő felhivattak a vármegyei gazdák a búza tarlóknak aratás után való azonnali alászántására, mely mód ajánlatik legalkalmasabbnak a tarlóban maradt álcák elpusztítására. A szántás azonban a talajnak rendkívül száraz és kemény volta miatt nem a kívánt mennyiségben teljesített. A beérkezett jelentések szerint fertőzve lett a megyében a hesseni légy által 68047 hold terület, ebből alászántatott augusztus közepéig 27,487 hold.

A tavasziak a szárazságtól szintén sokat szenvedtek, s néhol alig adták meg a vető magot.

A kukoricza legjobban szenvedte meg a hosszas hőséget. A száraz alacsonyok maradtak, a csevet a legtöbb szár kihányni sem volt képes, úgy hogy a kukoricza termés igen rossznak mondható. Ez pedig kétségtelenül nagy gazdasági bajt képez, mivel vármegyénk szegényebb népénél a kukoricza igen fontos

szerepet játszik. A rossz termés ellensúlyozásául minden esetre gondoskodni kell a munkás osztály számára más keresetről, s erre legalkalmasabbnak látszanak a folyam szabályozási munkák, s a transversalis ut építése, mint azt jelentésem második fejezetében jeleztem.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése szeptember hó végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postánküldve

Egész évre . . . . . 5 frt — kr

Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.

Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szarvas, 1894. okt. 21-én

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala.

Képviselői közgyűlés 1894. október 18-án.

A közgyűlésen ezúttal több oly fontos tárgy került tárgyalás alá, mely az előző közgyűléseken, — melyek részvétlenség folytán nem voltak határozat képesek, — eldöntetlen maradt, mintán ezen tárgyak 15 napi határidőre harmad ízben voltak kitéve, azokban a közgyűlés, tekintet nélkül a jelen lévő képviselők számára, véglegesen döntött. Így elsőben is a Kocsúth Lajos országos emléksobrára 100 frt szavaztatott meg, míg Dr. Haviár Gyula és társai képviselők indítványa folytán, egy helyben felállítandó emlék szoborra 300 frt, mely összeg az 1896. évi költségvetésbe lesz felveendő. Ezen kívül határozatba ment, hogy ugyancsak a helyben felállítandó emlék szobor javára a jövő évben házankinti gyűjtés rendezessék, hogy ekként a már meglévő közel 4000 frtnyi alap tekintélyesebb összeggé egészítsessék ki.

Oláh György vármegyei tiszti főügyésznek a regále perok vitelért tisztelet díjúl szótöbbséggel 2000 frt szavaztatott meg, míg Kelendy Géza volt helyettes közgyűmunk, ezen minőségében tett szolgálatáért 100 frt jutalom díj. Bíró Imre községi rendőr biztos abbéli folyamodványa, mely szerint évi lakbér megszavazását kéri, valamint a községi kocsiok nyári ruházat kiszolgáltatására vonatkozó kérelme szintén kedvezően intéztettek el, amennyiben előbbinek állandóan évi 50 frtnyi lakbér illetmény, utóbbiaknak pedig évenként egy egy nyári öltözet kiszolgáltatása megszavaztatott.

A tanács Weiczner Ignác 1340. számú házárt III-ik kerületi községi ovodául megvén, ez ügy tárgyalása 30 napra tüzetett ki.

A vármegye alispánja a községi pénzközvetítő tisztviselők hivatalos cautiójára vonatkozó okmányoknak, valamint a Wertheim szekrények kulcsai II-od példányának a vármegye pénztárába való beküldést rendelvéen el, ezek megőrzés végett haladéktalanul be fognak küldetni.

Az ezredéves országos kiállítás aradi kerületi bizottsága a kiállítás alaphoz megfelelő összegű adományt kér. Tárgyalása 30 napra tüzetett ki.

Tárgyaltatott továbbá a vármegyei közigazgatási bizottság azon rendelete, melynél fogva a községben egy felsőbb leányiskola létesítendő. A rendeletnek a képviselőt aként kíván megfelelni, hogy a helybeli polgári leányiskolára közzétartási törvény ide vonatkozó kívánalmaihoz képest szervezi, s azt évenként jelentékenyebb összegű dotációval látja el.

Dr. Szalacz Oszkár képviselőnek a mult közgyűlésen tett azon indítványa folytán, hogy a közérdekű hivatalos hirdetések állandóan egy helyi hírlapban tétessenek közzé, s e célból a helyi hírlapok egyikő a város hivatalos lapjának mondassék ki, a községi képviselőt egyhangúlag Szikes Antalnak a „Szarvasi Lapok” című lapját, mint legrégibb és legál-landóbb lapot fogadta el a község hivatalos lapjaul, a melyben ezontul minden közérdekű hivatalos hirdetések közlendők lesznek. Végül még tudomásul vette a képviselőt a községnek Mészáros Gusztávnal a Bárány utcai üres ház hely adásvételére vonatkozó szor-zódás törvényhatósági jóváhagyását, s ezzel a gyűlés véget ért.

Ujdonságok.

— **Hivatalos lap.** Folyó hó 18-án tartott képviselői közgyűlés 1 a p u n k a t Szarvas város hivatalos közlönyének egyhangulag megválasztotta.

— **Az Iparhatósági megbizottak** választására jogosult iparosok és kereskedők névjegyzéke holnapról kezdve 8 napon át, vagyis f. hó 28-ig közszemlére van kitéve, s a község tanács termében megtekinthető.

— **Felhívás tüzoltó egyleti pártoló tagságra.** A szarvasi önkéntes tüzoltó egylet új felhívást bocsajt ki pártoló tagul való belépésre. Tudvalevőleg midőn most három éve a tüzoltó egylet megalakult, a pártoló tagok három évre kötelezőleg léptek le az egyletbe, a három év most lejár s az egylet újra felkéri, ugy a volt pártolókat valamint a nagy közönséget, hogy újra három évre lépjenek be. A lefolyt három év alatt a nagy közönség meggyőződhet a szarvasi önkéntes tüzoltó egylet áldásos és öntalálkozó működéséről, meggyőződött pedig akkor midőn sokaknak vagyona sőt élete is forgott kockán nem tagadhatja, de nem is fogja megtagadni fillereit attól az egylettől a melynek tagjai önszántukból nem kimélve fáradságot és időt teljes odaadással örökönek embertársaik érdekében. Különbö alább közöljük egész terjedelmében a szarvasi önkéntes tüzoltó egylet erre vonatkozó felhívását. Tisztelet Polgártársak! Nemes emberbaráti érzelmek, félreismerhetlen önzetlenség tekintetek, s mellőzhetlen gazdasági érdekek kedvező összehatása alatt két évvel ezelőtt megalakult a szarvasi önkénytes tüzoltó egylet. Két év óta önzetlen buzgalommal, lan-kadatlan kitartással s egyszersmind kétségbevonhatlan eredménnyel szolgálja e város tűzbiztonsági érdekeit, és ellentétben a megalakulás idején lépten-nyomon fájdalmasan tapasztalt közönnel sőt ellenszenvvel, ma már nincs jözan szemlélő, ki íranta öszinte elis meréssel, hálaival ne adóznék. Bár rövid, de becsületes munkával teljes mültra hivatkozunk, midőn a jövőre ígértet teszünk. Mint eddig, ezután is kitartóan, elszántan, áldozatkészen követjük kitézött célunkat. Legyen ezen ígértetünk záloga az előlegezni kért biza-lomnak, melyért ime újból Önökhöz fordulunk. Az egylet pártoló tagjainak alapszabályszerű kötelezetése ez év végén megszűnik. Jöindulatukra, nemes érdeklődésükre, barátságukra, s eddig készséggel hozott anya-gi áldozataikra ezután is szükségünk van. Humanus érzelmeikre, általunk övett anyagi érdekeikre, önzet-lenül szolgált nemes célunkra, s szives áldozatkész-ségükre hivatkozunk, midőn kérjünk Önöket, hogy az ívet aláírván pártoló tagokul az egylet kötelekőben továbbra is megmaradni, az általunk szolgált nemes eszméknek ismerőseik körében is jóbarátokat szerezni, öket alapító vagy pártoló tagokul megnyerni, s ekként szent célunk érdekében áldásosan közreműködni sziveskedjenek. Szarvas, 1894. Október 18. A szarvasi önk. tüzoltó egylet választmánya.

— **Áthelyezés.** Baross Dezső közigazgatási gyakoronokot a vármegye alispánja az orosházi főszol-gabíroságtól a szarvasihoz helyezte át.

— **Felbuzzás.** A kondorosi orvos választást meg felebbezte Schreiber Dávid bérlő azon indoklással, hogy az öt pályázók közül Zeivkovics Aladár a megválasztott orvos volt a legfiatalabb s diplomája ez évben kelt Szerintünk a felbuzzás hiábavaló mert a választás törvényes s a megválasztott jogosult pályázó volt a törvény rendelkezése szerint is.

— **A békés-csanádi vasut igazgatósága** mult vasárnap gyűlést tartott, a melyen kitént, hogy a vál-lalkozó nemcsak azoknak tartotta vissza pénzöit, a kiknél telekkönyvi akadályok forognak fenn. Mint halljuk az igazgatóság maga fogja rendezni ezt az ügyet.

— **Czégváltoztatás.** A kondorosi Hageter Gusztáv írtatlet átvette Mázor József, ki a hitelezőkkel is kiegyezett, Hageter Gusztáv a közönség érdekeit foly-ton szem előtt tartó kereskedőt sajnálattal fogja nél-külnözi a vevő közönség s csak jó sikert öhajjt igye-kezetének, ha más felé terelné sorsa.

— **Örvendetes hír.** Helybeli polgári nőnevelőnk mely eddigelé számos éven át részint a szarvasi nő-egylet, részint az állam, részint kegyes pártfogók segélyezése által, részint befolyt tandíjakkól tartotta fenn magát, legújabbban Szarvas városa képviselőt által a f. hó 18-kán tartott gyűlés határozata folytán 1000 ft. évenkénti segélyben fog részesitetni; e szép és nemes adományért Isten áldása száljon a városra és képviselőtöre.

— **Uj sommás eljárás.** Figyelmeztetjük olvasó-inkat és a közönséget hogy f. é. november hó 1-étől kezdve életbe lép az új sommás eljárás, Annnyival is inkább fontos ez a perlekedő felekre mert az addigi eljárásban megállapított makacsági idő elvan

törölve a felek kötelesek az idézvényen meghatározott órában pontosan megjelenni mert megnem jelenésük vagy elkésésük esetén ellenük makacsági ítelet azonnal fog felvötetni.

— **Pogári házasság a vidéken.** Szomszédunk-ban lévő egyik faluban a kis bíró kit ott „Pogár”nak hívnak megnősült. A nép szentül hiszi, hogy most már beültött a pogári házasság.

— **Telefon Kis-Szénás és Kondoros közt.** A kik Szarvasról Kondorosra utaznak már 6 kilométer-rel előbb beszélgethetnek a reájuk várakozókkal, mert Kis Szénáson Hageter Gusztáv kondorosi kereskedő próba képen egy telefont rendezett be s ez kiténtően megfelel rendeltetésének. Így történt, hogy a megyei soká vajudó telefon meg lett előzve, de egyszersmind ennek jó reklámja támadt a kiténtő telefonban. Tes-sék megpóbalni.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKES ANTAL.

2136. tkv. 1894.

Hirdetmény.

Alulírott tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bobvos Mihályné Nagy Julianna szarvasi lakos kérelme folytán a szarvasi 61 sz. tkjvben Bobvos Mihályné Nagy Julianna tulaj-donául felvett 115—116 b. hrsz. ingatlan 72 frt kiküáltási árban, a szarvasi 4244 sz. tkjvben szintén Bobvos Mihályné Nagy Julianna nevén álló 113—114 b. hrsz. ingatlan 454 frt kiküáltási árban a jelzálogos hitelezők ellenében vég-rehajtási árverés hatályával bíró árverésen eladatni rendeltetvén, arra határidőül 1894. éven tkvi hatóság árverelő helyiségébe kitézetett, mely határnapon az érintett ingatlanok becsáron alól is eladatik.

Kiküáltási ár a becsár, bánatpénz a becsár 10%-a vételár $\frac{1}{3}$ része az árverés napjától számított 20 napi a második $\frac{1}{3}$ -da ugyanazon naptól számított 40 nap és a harmadik $\frac{1}{3}$ ré-sze a melybe a bánatpénz is betudatik 60 nap alatt fizetendő 6% kamatokkal.

Vevő az ingatlanok az árverési naptól számított 15 nap mulva lép birtokába, a meny-nyiben ez idő alatt előterjesztés vagy utó aján-lat nem tétetnek. A többi feltételek alólirt telek-könyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt Szarvas községe házánál is meg tekinthetők.

Kir. járásbíroság mint tkvhatóság.

Szarvason, 1894. évi szeptember hó 26-án.

MÉSZÁROS, kir. járásbíró.

501. 575. és 576 szám/1894. vh.

Árverési hirdetmény

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíroság 1894. évi 3565 3608. 3701. és 4048 sz. végzése következtében dr. Deutsch Adolf, dr. Lengyel Sándor és dr. Loschitz Lajos ügyvédek által képviselt Bergör Zsigmond, Réthy Sándor, Waldner Ignác és Pich és Fischer javára Edelstein Ignác és neje ellen 4500 ft 62 frt 92 kr. 64 frt és 1200 frt s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési és vég-rehajtás útján le és felül foglalt és 537 frt 40 kr-ra becsült butorok, házi eszközök férfi és női öltönyökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. bíroságnak 3571. 3971. és 4029. 1894. számú végzése folytán 4500 frt 62 frt 92 kr 64 frt és 1200 frt az illető végzésekben kitént határuapoktól járó 6% kamatai és eddigmár megállapított költségek erejéig Szarvason Torma utca 1254 sz. háznál leendő eszközzésére 1894. október hó 29-ik nap-jának délutáni 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adadni.

Kelt Szarvason, 1894. évi okt. hó 16-ik napján.

HOLCSY ARNOLD,

kir. bírosági végrehajtó.

SCHLICK-féle vasöntöde gépygár rész-
vénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák Városi iroda és raktár Fiók raktár
IV. ker külső vaci-út. 29—35 Podmanicki utca 14. Kerepesi-út 77. szám.

Gőz- és jágánycséplő-készületek

számos első díjjal kitüntetett szab. Schlick-féle
2 és 3 vasu ekék, mélyítő és egyetemes
acél ekék, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egy
vasu ekék, talajmivelő eszközök valamint
Schlick féle szab. Maladás, sorbavetőgépek
Takarmánykészítő gépek, daráló-örömmalmok
és mindennemű gazdasági gépek Eredeti ame-
rikai kéveköltő és marokrakó arató- és fűka-

száló gépek szállítható mezei vasutak stb
Arjegyzekek ingyen és bérmentve.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak

5367. szám/ikt. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Szarvas község előjáróságánál egy 400 forint évi fizetés-
sel javadalmazott

irodai állás

jövén üresedésbe, annak betöltése céljából ezennel pályázatot
hirdetek s fölhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajják,
hogy kellően fölszerelt folyamodványaikat, hozzám f. évi novem-
ber 19-ig benyujtsák.

A választás f. évi november 20-án d. u. 3. órakor fog a
község képviselő testülete által megejtetni.
Szarvason, 1894. október hó 18-án.

KRCSMÁRIK főszolgabíró.

Magyarország.

Feljesen független politikai napilap

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: Holló Lajos dr., országgyűlési képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes
lapokat megelőzi.

Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait
kimerítő alakban az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő társadalmi tudósítá-
sokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelet adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország
függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll minden korrupcióval és köz-
életünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alá-
rendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben,

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támo-
gatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlőd-
ve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára :

Szerkesztőség : VIII. ker. Fhg Sándor utca 2. sz.	Egész évre	14	frt — kr.	Kiadóhivatal : IV. ker. Rostély utca 2. sz.
	Félévre	7	„ — „	
	Negyedévre	3	„ 50 „	
	Egy hónapra	1	„ 20 „	

Eszenciákat.

rum, cognac, mindenne-
mű szesz és italok asztali
likőrök és különle-
gességek azonnal
elhibázhatatlan elkészí-
tésére a legkiválóbb mi-
nőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú vegyileg tiszta
e s z e n c z i á t kellemes ízű borecetet és
közön éges ecetek gyártásához. Leírás és
használati utasítások ingyen mellékeltek

Kiváló eredményért kezeskedek.
Arlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

Eszenciák-különlegességek gyára.

Prága.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Emlékezünk kedves halottainkra !

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy raktáramat

Mindenszentek napjára

mint minden évben, úgy az idén is fészereztem igen izléses kiállításu

SIRKOSZORUKKAL.

Különösen ajánlhatom az általánosan kedvelt bádoglevelű koszorukat porcellán virágokkal, úgy szintén koszorukat
természetes, szárított és művirágokkal.

Művirágkoszorúk	70 krtól — 80 krig 1 frttól — 10—12 frtig.
Érec koszorúk	90 krtól — 1 frtig — 1 frt 20-tól — 10—12 frtig.

Megrendeléseket pontosan, — csomagolást nem számítva eszközöl.

Nyácsik S. utóda

B.-Szarvason.

S tegyük sirjekre díszes koszorút !

Nyomatott Szarvason Szikes Antal könyvnyomdájában 1894.

25%-al olcsóbbak mint eddig

25%-al olcsóbbak mint eddig